

630.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 26 czerwca 1924 r.

o wykonaniu ustępu 3 art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Na zasadzie ustępu 3 art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 21, poz. 164) zarządza się co następuje:

§ 1. Urzędników, pozostających obecnie w państwowej służbie cywilnej w rozumieniu ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 21, poz. 164), może właściwa władza ustalić w służbie państwowej pod warunkiem złożenia z pomyślnym wynikiem egzaminu praktycznego, przepisanego niniejszem rozporządzeniem.

§ 2. Z pośród zakwalifikowanych przez właściwą władzę do ustalenia zwolnieni są od składania egzaminu praktycznego:

- a) urzędnicy, którzy w służbie Państwa Polskiego złożyli z pomyślnym skutkiem egzamin praktyczny na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów;

- b) urzędnicy IV, V i VI stopnia służbowego, którzy posiadają wykształcenie wyższe, zakończone przepisaniem egzaminami, pozostają bez przerwy przynajmniej od 2 lat, licząc wstecz od dnia 1 kwietnia 1924 r. na służbie państwowej cywilnej i mają dobrą kwalifikację stwierdzoną — o ile chodzi o urzędników VI st. st. — przez Komisję Kwalifikacyjną, o ile zaś chodzi o urzędników IV i V st. st. przez właściwą władzę przełożoną;
- c) urzędnicy IV, V i VI st. st., którzy pozostają bez przerwy przynajmniej od lat 2-ech w państwowej służbie cywilnej, licząc wstecz od dnia 1 kwietnia 1924 r., i mają przynajmniej dobrą kwalifikację, stwierdzoną w sposób wskazany w ustępie b), a zajmując stanowiska samodzielne i kierownicze kategorii I, posiadają co najmniej ukończone ogólnokształcące lub zawodowe wykształcenie średnie;
- d) urzędnicy od IV do VIII st. st., którzy, pozostając od lat 5-ciu w państwowej służbie cywilnej, licząc wstecz od dnia 1 kwietnia 1924 i mają przynajmniej dobrą kwalifikację, stwierdzoną — o ile chodzi o urzędników od VI do VIII st. st. przez Komisję Kwalifikacyjną — o ile zaś chodzi o urzędników IV i V st. st. przez właściwą władzę przełożoną, a zajmując stanowiska I kategorii, posiadają co najmniej ukończone ogólnokształcące lub zawodowe wykształcenie średnie;
- e) wszyscy urzędnicy zajmujący stanowiska II kategorii, którzy pozostają bez przerwy od lat trzech w państwowej służbie cywilnej, licząc wstecz od dnia 1 kwietnia 1924 i posiadają co najmniej dobrą kwalifikację;
- f) wszyscy urzędnicy, zajmujący stanowiska kategorii III, o ile pozostają bez przerwy w służbie państwowej cywilnej od lat trzech, licząc wstecz od dnia 1 kwietnia 1924 i posiadają co najmniej dobrą kwalifikację.

W wyjątkowych wypadkach Rada Ministrów może indywidualnie na umotywowany wniosek właściwego Ministra zwolnić od obowiązku składania egzaminu niektórych urzędników, zajmujących stanowiska kategorii I i II, do których nie stosują się postanowienia punktów a) do f).

§ 3. Urzędnicy, zwolnieni od składania egzaminu na zasadzie § 2 jak również urzędnicy, którzy złożyli z pomyślnym wynikiem egzamin przepisany niniejszym rozporządzeniem, o ile mają być ustaleni w służbie na zajmowanym stanowisku, a nie posiadają poziomu wykształcenia przepisanego w art. 11 ustawy o państwowej służbie cywilnej dla danej kategorii stanowisk, otrzymują z urzędu zwolnienie od wykazania wymaganego poziomu wykształcenia.

§ 4. Urzędnicy, niezwolnieni od egzaminu na zasadzie § 2, składają egzamin pisemny i ustny z wyjątkiem urzędników służby rachunkowo-kasowej II kategorii i urzędników III kategorii, którzy składają egzamin tylko ustny.

Egzamin ustny winien odbyć się najpóźniej w terminie 3-dniowym po pisemnym.

W urzędach specjalnych może być zarządzony dodatkowy egzamin praktyczny.

§ 5. Egzamin pisemny polega na wypracowaniu tematów, wybranych przez Komisję egzaminacyjną na wniosek poszczególnych egzaminatorów.

Przedmiotem wypracowania ma być rozstrzygnięcie jednej lub dwóch spraw administracyjnych z działu służby egzaminowanego urzędnika na podstawie aktów, oraz opracowanie sprawozdania do władz wyższych.

Przy wyborze przedmiotu winna Komisja baczyć na to, aby kandydat o średnim uzdolnieniu mógł wypracować zadanie w przeciągu 6-ciu godzin. Wypracowanie zadania nie może w żadnym razie trwać dłużej, niż 8 godzin.

Egzamin pisemny odbywa się w lokalu urzędowym pod nadzorem jednego z członków Komisji lub innego wyznaczonego urzędnika. Kandydat winien mieć możliwość korzystania ze zbioru ustaw i rozporządzeń, wszelka inna pomoc, w szczególności porozumiewanie się kandydatów między sobą, lub z innymi osobami, jest niedopuszczalne.

Kandydat po ukończeniu wypracowania przed opuszczeniem lokalu urzędowego oddaje je urzędnikowi, sprawującemu nadzór, który stwierdza na wypracowaniu czas rozpoczęcia i ukończenia wypracowania i zabezpiecza wypracowanie przez opieczętowanie.

Egzamin pisemny może się odbywać równocześnie z kilku kandydatami.

§ 6. Egzamin ustny odbywa się z każdym kandydatem osobno i nie może trwać dłużej niż 2 godziny.

Przedmiotem egzaminu ustnego jest:

1) dla urzędników zajmujących stanowiska I kategorii: znajomość ustawy konstytucyjnej, ustroj i zakres działania władz i urzędów państwowych i samorządowych, przepisy o państwowej służbie cywilnej, ogólne zasady kancelaryjno-manipulacyjne, szczególna znajomość ustaw, przepisów i instrukcji tego działu administracji państwowej, w którym urzędnik pełni służbę.

Prócz tego winien kandydat przy egzaminie ustnym objaśnić załatwienie tematów egzaminu pisemnego.

Ponadto kandydaci, którzy nie posiadają wykształcenia prawniczego, zakończonego przepisaniem egzaminami, podlegają egzaminowi z przepisów prawa cywilnego i karnego, których znajomość potrzebna jest w pełnieniu służby w dziale, gdzie są zatrudnieni.

2) Dla urzędników zajmujących stanowiska II kategorii: ogólna znajomość zasad ustawy konstytucyjnej, ustroju i zakresu działania władz i urzędów państwowych i samorządowych, przepisów o państwowej służbie cywilnej, przepisów kancelaryjno-manipulacyjnych, tudzież znajomość ustaw, przepisów i instrukcji tego działu administracji państwowej, w którym urzędnik pełni służbę.

Prócz tego winien kandydat przy egzaminie ustnym wyjaśnić załatwienie tematów egzaminu pisemnego.

3) Dla urzędników zajmujących stanowiska III kategorii:

- a) dla wszystkich urzędników: ogólna znajomość ustroju władz i urzędów państwowych oraz przepisów o państwowej służbie cywilnej, ponadto
- b) dla urzędników kancelaryjnych dokładna znajomość przepisów kancelaryjno-manipulacyjnych tudzież ogólna znajomość przepisów o opłatach stemplowych;
- c) dla urzędników fachowych: znajomość fachowych przepisów administracyjnych tego działu, w którym kandydat pełni służbę.

Przepisy artykułu niniejszego stosują się analogicznie przy ewentualnem egzaminowaniu funkcjonarjuszów policji państwowej, straży celnej i t. p.

§ 7. Z przebiegu egzaminu winien być sporządzony protokół, do którego wpisuje się: daty odbycia egzaminu, skład Komisji egzaminacyjnej, tematy egzaminu pisemnego, ocenę wypracowań, pytania egzaminu ustnego, ocenę poszczególnych odpowiedzi, tudzież uchwałę Komisji co do ogólnego wyniku egzaminu.

§ 8. Przy przeprowadzaniu egzaminu winna Komisja egzaminacyjna zwrócić uwagę nie tyle na teoretyczną znajomość przepisów, ile raczej na zdolność pojmowania i praktycznego zastosowania obowiązujących ustaw i przepisów.

Wynik egzaminu ocenia się według skali następującej:

- 1) zadawalający, jeżeli wiadomości kandydata są wystarczające,
- 2) niezadawalający, jeżeli wiadomości kandydata nie są dostateczne.

Uchwała Komisji egzaminacyjnej zapada większością głosów.

W razie ujemnego wyniku może być w wyjątkowych wypadkach, na wniosek Komisji egzaminacyjnej, względnie na wniosek bezpośredniego przełożonego, zarządzone przez właściwą władzę naczelną powtórzenie egzaminu.

§ 9. Na dowód złożenia egzaminu otrzymuje kandydat świadectwo, sporządzone według załączonego wzoru. Świadectwo ma być podpisane przez członków Komisji i zaopatrzone pieczęcią urzędu, przy którym Komisja została zorganizowana.

§ 10. Kandydatom, którzy pełnią służbę nie w siedzibie Komisji egzaminacyjnej i poddają się po raz pierwszy egzaminowi, należą się normalnie djety i koszty podróży.

§ 11. Komisje egzaminacyjne ustanawia się dla urzędników, władz naczelnych przy tych władzach, dla urzędników II i I instancji przy władzach II instancji a w szczególności:

- 1) przy Urzędach Wojewódzkich i Delegacie Rządu w Wilnie dla urzędników władz i urzędów II i I instancji administracji ogólnej i urzędników innych urzędów administracyjnych I i II instancji w obrębie danego województwa, przy których nie utworzono osobnych Komisji;

- 2) przy Izbach Skarbowych dla wszystkich urzędników władz i urzędów I i II instancji podległych Ministerstwu Skarbu. Utworzone przy Izbach Skarbowych Komisje egzaminacyjne dla urzędników służby rachunkowo-kasowej są czynne także dla urzędników rachunkowo-kasowych władz nieskarbowych, przyczem w skład Komisji egzaminacyjnej w miejsce jednego z jej członków, wskazanego przez przewodniczącego Komisji, wchodzi wyższy urzędnik służby rachunkowo-kasowej odnośnego działu urzędu państwowego, wyznaczony przez Naczelnika władzy II instancji tego działu;

- 3) przy Sądzie Najwyższym i Sądach Apelacyjnych dla urzędników tych sądów, przy Sądach Okręgowych—dla urzędników sądów okręgowych, sądów pokoju oraz urzędników zarządu więzień;

- 4) przy Kuratorjach Szkolnych dla urzędników I i II instancji podległych tym Kuratorjom;

- 5) przy Okręgowych Urzędach Ziemskich dla urzędników tym urzędem podległych;

- 6) przy Okręgowych Dyrekcjach Poczty i Telegrafów dla urzędników tych urzędów;

- 7) przy biurze Sejmu i Senatu dla urzędników kancelarii Sejmu i Senatu;

- 8) przy Okręgowych Urzędach miar—dla urzędników służby legalizacji narzędzi mierniczych;

- 9) przy Wyższych Urzędach górniczych — dla urzędników wyższych okręgowych urzędów górniczych;

- 10) przy Zarządach Okręgowych lasów państwowych—dla urzędników państwowej służby techniczno-leśnej.

§ 12. Komisja egzaminacyjna składa się z przewodniczącego i dwóch egzaminatorów. Dla każdej Komisji ustanawia się zastępcę przewodniczącego i odpowiednią ilość zastępców egzaminatorów, którzy wchodzi w skład Komisji w razie nieobecności przewodniczącego względnie egzaminatorów.

§ 13. Przewodniczących, egzaminatorów względnie ich zastępców dla Komisji egzaminacyjnych, utworzonych przy władzach naczelnych ustanawia szef danej władzy. Dla Komisji utworzonych przy władzach II instancji przewodniczących Komisji oraz ich zastępców ustanawia szef właściwej władzy naczelnnej na wniosek odnośnego Naczelnika władzy II instancji, egzaminatorów zaś dla tych Komisji oraz ich zastępców ustanawia Naczelnik władzy II instancji, przy których utworzono odnośne Komisje.

§ 14. 1) Przewodniczącym Komisji egzaminacyjnej dla urzędników zajmujących stanowiska I kategorii, może być ustanowiony tylko urzędnik, posiadający ukończone wyższe wykształcenie prawnicze z przepisaniem egzaminami, jeden zaś z egzaminatorów musi posiadać ukończone wyższe wykształcenie fachowe z przepisaniem egzaminami t. j. prawnicze, techniczne, lekarskie, weterynaryjne, agronomiczne, leśne i t. d., zależnie od tego, których działów służby urzędniczy podlegają egzaminowi w odnośnej Komisji.

2) Przewodniczącym Komisji egzaminacyjnej dla urzędników II kategorii może być ustanowiony tylko urzędnik, posiadający ukończone wyższe wykształce-

nie prawnicze z przepisaniem egzaminami, zaś z egzaminatorów, przynajmniej jeden, winien być dobrany z tego działu służby, w którym pełni służbę egzaminowany urzędnik.

3) Przewodniczącym Komisji dla urzędników III kategorii, może być ustanowiony urzędnik z pełnym ukończeniem wyższym, względnie średnim wykształceniem, zaś egzaminatorowie, przynajmniej jeden, winni być dobrani z tego działu służby, w którym pełni służbę egzaminowany urzędnik.

4) O ile dana władza, przy której utworzona ma być Komisja egzaminacyjna nie rozporządza odpowiednimi urzędnikami, względnie urzędnikami danych działów służby, którzy mieliby być ustanowieni egzaminatorami, może być powołany jako egzaminator do Komisji urzędnik innej władzy lub urzędu za zgodą i na wniosek Naczelnika odnośnej władzy.

5) O ile z jakichkolwiek powodów zasłoby trudności utworzenia Komisji egzaminacyjnych przy władzach wymienionych w § 1 może właściwa władza naczelna przekazać egzaminowanie kandydata z odnośnych okręgów Komisjom egzaminacyjnym przy innych władzach II instancji tego samego działu służby.

§ 15. Termin do którego winny być złożone przewidziane w niniejszym rozporządzeniu egzamina ustanawia się na dzień 1 lutego 1925 r. Po tym terminie może nastąpić tylko powtórzenie egzaminu.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy: § 13 rozp. Rady Ministrów z dnia 26 listopada 1923 r. (Dz. U. R. P. № 127 poz. 1045), § 14 w rozporządzeniach Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 13 poz. 113, 114, 115, 116) i § 18 rozp. Rady Ministrów z dnia 18 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. № 21 poz. 226).

Prezes Rady Ministrów
i Minister Skarbu: *W. Grabski*

Minister Sprawiedliwości: *Wł. Wyganowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *Maurycy Zamojski*

Minister Spraw Wojskowych: *Sikorski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Hübner*

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *Miklaszewski*

Minister Przemysłu i Handlu: *Józef Kiedroń*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
i Kierownik Ministerstwa Reform Rolnych: *Janicki*

Minister Kolei Żelaznych: *Tyszka*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *L. Darowski*

Kierownik Ministerstwa Robót Publicznych:
Rybczyński

Załącznik do rozp. Rady Min.
z dn. 26 czerwca 1924 r. (§ 9) poz. 630.

ŚWIADECTWO.

Pan _____
(charakter służbowy)

poddał się w dniach _____
na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia
26 czerwca 1924 r. egzaminowi na stanowisko _____ ka-
tegorji służby w dziale _____
i złożył go z wynikiem _____,

Warszawa, dnia _____ 192___ r.

Pieczęć

Komisja egzaminacyjna przy _____

Przewodniczący Komisji:

Komisarze egzaminacyjni:

_____

Sprostowania:

2) W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. o wykonaniu ustępu 3 art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. № 64, poz. 630) w § 2 punkt a) zamiast wyrazów: „z pomyślnym skutkiem” winno być „z pomyślnym wynikiem”; — w ustępie ostatnim tego paragrafu zamiast wyrazów: „punktów a) do f)” winno być „punktów a) do e)”;

w § 14 punkt 5) zamiast wyrazów: „w § 1” winno być „w § 11”.